

**Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E**

12 noiembrie 2019

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Judecători

mun. Chișinău

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

judecând în ședință fără participarea părților recursurile ordinare declarate de avocații Dorian Pîcălău și Vadim Ciobanu în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2019, în cauza penală în privința lui

Oprea Gheorghe xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 25.01.2017-19.10.2018;

instanța de apel: 08.11.2018-14.05.2019;

instanța de recurs: 05.08.2019-12.11.2019;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 19 octombrie 2018, Oprea Gheorghe a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 220 alin. (2) lit. a) și c) Cod penal, la 5 (cinci) ani închisoare.

În baza art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate pe un termen de probă de 5 (cinci) ani.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că, conform rechizitoriului și materialelor prezentate de procuror, Oprea Gheorghe se învinuiește în aceea că, în perioada de timp iunie 2013, aflând-se pe teritoriul Republicii Moldova, acționând împreună și prin înțelegere prealabilă cu Romandaș Eugenia și Diaconu Tatiana, care se aflau în Cipru de Nord și persoane nestabilite de către organul de urmărire penală, urmărind scopul exploatării sexuale comerciale a persoanei, împărțind între ei rolurile, prin abuz de poziție de vulnerabilitate manifestată prin situația precară din punct de vedere al supraviețuirii sociale (starea socială, materială și familială grea, și lipsa surselor financiare de întreținere), le-au recrutat pe cetățencele Republicii Moldova, Bivol Carolina și Topală Vera, cu consimțământul acestora.

În continuare, Oprea Gheorghe, întru realizarea intențiilor infracționale, acționând împreună și prin înțelegere prealabilă cu Romandaș Eugenia și Diaconu Tatiana, conform rolului atribuit, a organizat transportarea victimei Bivol Carolina, la

locul de destinație, perfectându-i din cont propriu pașaport de uz extern pe numele acesteia.

Ulterior, la 19.06.2013, Oprea Gheorghe acționând în continuare împreună și prin înțelegere prealabilă cu Romandaș Eugenia și Diaconu Tatiana și alte persoane nestabilite de către organul de urmărire penală, în scopul realizării intențiilor infracționale, a organizat transportarea lui Topală Vera și Bivol Carolina spre Aeroportul din or. Odessa, Ucraina, de unde ambele urmau să zboare spre Cipru, însă din motive independente de voința făptuitorului, acțiunile prejudiciabile nu au fost realizate, deoarece ajungând la frontiera de stat și fiind atenționați de poliția de frontieră, cu privire la posibila traficare în scop de exploatare sexuală, Topală Vera și Bivol Carolina s-au speriat și au renunțat la plecare, revenind în mun. Chișinău.

2.1 De către organul de urmărire penală acțiunile lui Oprea Gheorghe au fost calificate în baza art. 165 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, *traficul de ființe umane, adică recrutarea și transportarea unei persoane, cu consimțământul acesteia, în scop de exploatare sexuală comercială, săvârșită de mai multe persoane, în privința a două persoane, prin abuz de poziție de vulnerabilitate.*

3. Nefiind de acord cu sentința procurorul a atacat-o cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care a-1 recunoaște vinovat și condamna pe Oprea Gheorghe în baza art. 165 alin. (2) lit. b) și d) Cod penal la 7 (șapte) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activități în domeniul plasării în câmpul muncii peste hotare pe un termen de 3 (trei) ani.

În argumentarea apelului depus, acuzatorul de stat a invocat că:

- sentința primei instanțe este neîntemeiată;
- pentru realizarea laturii obiective a traficului de ființe umane e necesară existența cel puțin a unei varietăți din fiecare categorie de acțiuni infracționale, or, în speță, s-a demonstrat că inculpatul Oprea Gheorghe le-a recrutat pe părțile vătămate Topală Vera și Bivol Carolina, cărora le-a propus de lucru în Cipru;
- Oprea Gheorghe a organizat transportarea victimei Bivol Carolina, la locul de destinație, perfectându-i din cont propriu pașaport pe numele acesteia, a organizat transportarea lui Topală Vera și Bivol Carolina spre Aeroportul din or. Odessa, Ucraina, de unde ambele urmau să zboare spre Cipru;
- conținutul sintagmei „*exploatare sexuală comercială*” se răsfrânge asupra acțiunilor prin care se urmărește tragerea de foloase de pe urma impunerii victimei la practicarea prostituției sau a altor acțiuni cu caracter sexual;
- calificativul „*săvârșită de mai multe persoane*” se confirmă prin aceea că în speță, infracțiunea a fost comisă de către inculpatul Oprea Gheorghe, care a acționat de comun acord cu Romandaș Eugenia și Diaconu Tatiana și alte persoane nestabilite de către organul de urmărire penală în privința căruia a fost disjunsă o procedură separată;
- aceste acțiuni au fost reținute de către instanța de judecată la adoptarea

sentinței, însă prin termenii juridici utilizați în cuprinsul dispoziției prevăzute de art. 220 Cod penal, adică a înlesnit practicarea prostituției de către Topală Vera și Bivol Carolina. Totodată, instanța a apreciat că inculpatul nu a abuzat de poziția de vulnerabilitate a victimelor și în consecință, acțiunile infracționale nu constituie trafic de ființe umane.

- această apreciere a instanței nu corespunde cu definiția poziției de vulnerabilitate și abuzului de această poziție dată în literatura de specialitate, de practica judiciară statuată, precum chiar și din analiza probelor efectuată de instanță în sentință;

- inculpatul Oprea Gheorghe cunoștea de faptul că Topală Vera nu este încadrată în câmpul muncii, are la întreținere un copil minor, nu avea bani pentru plecarea peste hotare. Totodată, s-a constatat cu certitudine faptul că inculpatul cunoștea despre situația precară din punct de vedere al supraviețuirii sociale a Carolinei Bivol, care nu avea bani măcar să-și perfecteze pașaportul pentru plecare peste hotare, însăși inculpatul a recunoscut că Romandaș Eugenia (numita Alina) i-a transferat bani pe numele său pentru a organiza perfectarea actelor de identitate pe numele Carolinei Bivol și pentru organizarea transportării acestora peste hotare;

- astfel, totalitatea probelor cercetate certifică concluzia de vinovăție a inculpatului Oprea Gheorghe, iar acțiunile acestuia se încadrează în baza art. 165 alin. (2) lit. b) și d) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2019, a fost admis apelul declarat, casată total sentința instanței de fond, rejudecată cauza și pronunțată o hotărâre nouă, potrivit modul stabilit pentru prima instanță, prin care:

Oprea Gheroghe a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 165 alin. (2) lit. b), d) Cod penal la 7 (șapte) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activitate în domeniul turismului pe un termen de 3 (trei) ani.

4.1. Colegiul penal a considerat că, la adoptarea sentinței contestate instanța de fond incorect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, și astfel, eronat a ajuns la concluzia că, acțiunile inculpatului Oprea Gheorghe urmează a fi reîncadrate din [prevederile art. 165 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, în prevederile art. 220 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Analizând totalitatea de probe acumulate la cauza penală și apreciindu-le, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, Colegiul penal **a constatat**:

Inculpatul Oprea Gheorghe în perioada de timp iunie 2013, aflându-se pe teritoriul Republicii Moldova, acționând împreună și prin înțelegere prealabilă cu Romandaș Eugenia și Diaconu Tatiana care se aflau în Cipru de Nord și alte persoane nestabilite de către organul de urmărire penală, urmărind scopul exploatării sexuale comerciale a persoanei, împărțind între ei rolurile, prin abuz de poziție de

vulnerabilitate manifestată prin situația precară din punct de vedere al supraviețuirii sociale (starea socială, materială și familială grea, și lipsa surselor financiare de întreținere), le-au recrutat pe cetățencele Republicii Moldova, Bivol Carolina și Topală Vera, cu consimțământul acestora.

În continuare, Oprea Gheorghe, întru realizarea intențiilor infracționale, acționând împreună și prin înțelegere prealabilă cu Romandaș Eugenia și Diaconu Tatiana, conform rolului atribuit, a organizat transportarea victimei Bivol Carolina, la locul de destinație, perfectându-i din cont propriu pașaport de uz extern pe numele acesteia.

Ulterior, la 19.06.2013, Oprea Gheorghe acționând în continuare împreună și prin înțelegere prealabilă cu Romandaș Eugenia și Diaconu Tatiana și alte persoane nestabilite de către organul de urmărire penală, în scopul realizării intențiilor infracționale, a organizat transportarea lui Topală Vera și Bivol Carolina spre Aeroportul din or. Odessa, Ucraina, de unde ambele urmau să zboare spre Cipru. Însă, din motive independente de voința făptuitorului, acțiunile prejudiciabile nu au fost realizate, deoarece ajungând la frontiera de stat și fiind atenționați de poliția de frontieră, cu privire la posibila traficare în scop de exploatare sexuală, Topală Vera și Bivol Carolina s-au speriat și au renunțat la plecare, revenind în mun. Chișinău.

În pofida faptului că inculpatul Oprea Gheorghe și-a recunoscut parțial vina, Colegiul penal a constatat că vinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, se confirmă prin probe cauzei, analizate și apreciate de instanța de apel prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, care sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele.

Verificând probele Colegiul penal a ajuns la concluzia că, argumentele procurorului cu privire la vinovăția inculpatului, invocate în apel, prin care acțiunile lui Oprea Gheorghe au fost încadrate în baza art. 220 alin. (2) lit. a), c) Cod penal, sunt întemeiate, deoarece instanța de fond a dat o apreciere eronată situației de fapt constatate în cadrul cercetării judecătorești.

Instanța de apel a apreciat ca fiind parțial veridice declarațiile inculpatului și date în scopul evitării răspunderii penale, or, acestea se contrazic prin întregul sistem de probe cercetate în instanța de apel, care combat în întregime versiunea inculpatului și anume, declarațiile părților vătămate Bivol Carolina și Topală Vera, luate în coroborare cu mijloacele materiale de probă.

Recrutarea în scopul traficului de ființe umane presupune atragerea persoanelor prin selecționare într-o anumită activitate determinată de scopurile stipulate în art. 165 și art. 206 Cod penal. La recrutare nu are importanță împrejurările în care a avut loc recrutarea: în locurile de odihnă, prin rețele neconvenționale, prin oferirea locurilor de muncă sau studii, prin încheierea unei căsătorii fictive etc. Mijloacele de recrutare pot fi efectuate prin constrângere, răpire, înșelăciune parțială sau totală.

În cadrul judecării apelului, Colegiul penal a

constatat că, în acțiunile lui Oprea Gheorghe se regăsesc modalitățile de desfășurare a laturii obiective a infracțiunii incriminate. Or, conform declarațiilor inculpatului, părților vătămate și a martorului audiați în cadrul examinării procesului penal, precum și potrivit materialelor cauzei penale, se constată cu certitudine că Oprea Gheorghe *le-a recrutat prin abuz de poziția de vulnerabilitate* pe părțile vătămate Bivol Carolina și Topală Vera, în scopul exploatării sexuale comerciale.

Astfel, potrivit declarațiilor părții vătămate Topală Vera, Bivol Carolina nu avea bani să-și perfecteze pașaportul, Alina i-a trimis bani de peste hotare lui Oprea Gheorghe, iar această circumstanță a fost confirmată și de partea vătămată Bivol Carolina în ședința de judecată, care a relatat că împreună cu Oprea Gheorghe s-au dus la secția de pașapoarte și din banii trimiși de Alina au perfectat pașaportul.

În urma celor relatate supra s-a constatat că inculpatul a abuzat de poziția de vulnerabilitate a părților vătămate manifestată prin situația precară din punct de vedere al supraviețuirii sociale (starea socială materială și familială grea și lipsa surselor de întreținere).

Colegiul penal a apreciat ca eronată concluzia primei instanțe cu privire la faptul că părțile vătămate Topală Vera și Bivol Carolina au declarat fără echivoc că cunoșteau faptul că în Cipru de Nord vor lucra în calitate de dansatoare și vor practica prostituția, dându-și acordul în acest sens, astfel instanța considerând că inculpatul a recurs la înlesnirea la practicarea prostituției de către acestea.

Or, la comiterea infracțiunii de trafic de ființe umane nu are importanță consimțământul victimei de a fi recrutată, transportată, transferată, adăpostită, sau primită, chiar dacă aceasta era informată în privința scopurilor în care va fi folosită, precum și despre mijloacele utilizate în trafic. Astfel, fapta prevăzută de art. 165 Cod penal poate fi realizată „*cu sau fără consimțământul victimei*”, care nu înlătură caracterul infracțional al faptei. Acest consimțământ poate fi viciat, anume prin abuzul de acea poziție de vulnerabilitate, fapte realizate de către Oprea Gheorghe pe caz.

La fel, fiind eronată și concluzia primei instanțe în partea în care a menționat că, Oprea Gheorghe nu știa cu ce urmau părțile vătămate să se ocupe în Cipru de Nord, făcând trimitere în acest sens la declarațiile părților vătămate.

Prin urmare, Colegiul penal a atestat că la caz a fost dovedit faptul că anume Oprea Gheorghe a organizat perfectarea actelor din banii Alinei și cunoștea pentru ce se perfectează pașapoartele.

Prin procesul-verbal de examinare a obiectului din 18.12.2014, prin care s-au examinat informațiile privind transferurile bănești ale figuranților pe cauza penală, ridicate de la băncile comerciale din R. Moldova, care confirmă declarațiile părților vătămate, se confirmă și legătura dintre Oprea Gheorghe și rețeaua traficantilor de persoane, fiind corect reținut în seama inculpatului calificativul „*de mai multe persoane*”, cu care a acționat în complicitate.

Astfel, prin probele cercetate se dovedește faptul că inculpatul nu doar că a tins a

avea careva folosea din practicarea prostituției a părților vătămate Bivol și Topală, ci chiar și a întreprins măsuri concrete în vedere recrutării acestora, organizării plecării lor în acest scop, acțiuni care prin sine formează componente de acțiuni distincte, care și delimitează acțiunile dânsului de fapta expusă în dispoziția art. 220 Cod penal.

În concluzia celor expuse și în baza analizei obiective a cumulului de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, Colegiul penal a conchis că, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. b), d) Cod penal este dovedită pe deplin și fără echivoc.

La aprecierea categoriei și măsurii de pedeapsă, în conformitate cu prevederile art. 7, 61, 75, 76 și 77 Cod penal, instanța de apel a ținut cont de gradul prejudiciabil și pericolul social al infracțiunii, de persoana inculpatului, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra vinovatului, de lipsa circumstanțelor atenuante sau agravante în temeiul art. 76, 77 Cod penal.

Astfel, reieșind din circumstanțele cauzei, ținând cont de faptul că, pedeapsa penală are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane, luând în considerație că inculpatul a comis o infracțiune deosebit de gravă, nu a conștientizat gravitatea faptelor comise, anterior nu a fost judecat, circumstanțe atenuante sau agravante nu s-au stabilit, Colegiul penal a considerat că corectarea și reeducarea inculpatului Oprea Gheorghe este posibilă cu izolarea de societate, prin stabilirea în privința acestuia a unei pedepse privative de libertate în limitele prevăzute de sancțiunea art. 165 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, sub formă de închisoare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul turismului pe un termen de 3 (trei) ani.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul Dorian Pîcălău în numele inculpatului, indicând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, solicitând casarea acesteia, cu menținerea sentinței instanței de fond.

Ca motive la baza recursului a invocat:

- instanța de fond corect a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 220 Cod penal, or, la materialele cauzei este anexată sentința din 13.05.2015 în privința coparticipanților la infracțiunea încriminată, inclusiv și lui Oprea Gheorghe, conform căreia s-a constatat că infracțiunea a fost comisă cu o altă persoană, în privința căreia cauza a fost disjunsă și toți au fost condamnați pe art. 220 alin. (2) lit. a), c) Cod penal, sentință menținută de Curtea de Apel;

- însăși părțile vătămate au indicat că nu au pretenții către Oprea Gheorghe, mai mult ca atât, Bivol Carolina fiind prezentă în ședința instanței de apel a solicitat respingerea apelului declarat de procuror;

- în acțiunile inculpatului lipsesc abuzurile de poziția de vulnerabilitate a părților vătămate manifestată prin situația precară din punct de vedere al supraviețuirii sociale.

5.1 Recurs ordinar a depus inculpatul și avocatul său, Vadim Ciobanu, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului s-a indicat că:

- instanța de apel la judecarea cauzei a admis o eroare gravă de fapt, prin aceea că a pus la baza condamnării lui Oprea Gheorghe, conținutul declarațiilor inculpaților (*care au fost audiați ca martor în baza art. 364^l CPP*) Borova Maria, Ceachir Denis și Tataru Dorina, care în cadrul acestei cauze penale nu au fost audiați nici în instanța de fond și nici în instanța de apel, precum și sentința Judecătoria Grigoriopol din 13.05.2015 și Decizia Curții de Apel Chișinău din 01.10.2015 (*pagina 13 din decizia recurată*).

- apărarea nu a avut acces la dreptul de a fi confruntat cu „martorii acuzării” Borova Maria, Ceachir Denis și Tataru Dorina și respectiv, a fost pusă în poziția dezavantajoasă în raport cu partea adversă, adică acuzarea, iar întru protejarea prezumției nevinovăției a inculpatului, instanța de apel eronat a indicat sentința (decizia) de condamnare a lui Borova Maria, Ceachir Denis și Tataru Dorina, or, ultimii nu au fost audiați în calitate de martori în respectiva cauză penală, mai mult, în privința acestora procesul penal a fost disjuns într-o procedură separată;

- instanța de apel la judecarea cauzei a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, prin faptul că și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată și neconsemnate în procesul-verbal, or, sentința se expune în mod consecvent, astfel că noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte. Însă, instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept, deoarece, potrivit părții descriptive și dispozitive a deciziei contestate, cât și a procesului-verbal al ședinței de judecată și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal;

- conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel că noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte. Sentința nu trebuie să conțină formulări care demonstrează vinovăția altor persoane pentru săvârșirea infracțiunii. Dacă cauza în privința mai multor învinuiți este disjunsă într-o procedură separată, în sentință se indică despre săvârșirea infracțiunii de către inculpat împreună cu alte persoane, fără precizarea numelui și prenumelui lor, însă, instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, acestea conțin

formulări din care se deduce vinovăția lui Diaconu Tatiana și Romandaș Eugenia în comiterea infracțiunii;

- instanța de apel a dat o încadrare juridică greșită faptei săvârșite de către Oprea Gheorghe, deoarece, instanța de fond a analizat logic conținutul probelor, prin coroborarea acestora. Aprecierea probelor de către instanța de fond s-a bazat pe prevederile legale. Intima convingere s-a întemeiat pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele complet și obiectiv și în cadrul judecării cauzei s-a stabilit că, inculpatul nu a întreprins acțiunile necesare în vederea recrutării lui Topală Vera și Bivol Carolina în scopul exploatării sexuale. Or, materialul probatoriu nu atestă o astfel de concluzie;

- acuzarea de stat stabilind poziția de vulnerabilitate a victimelor a prezentat doar procesul-verbal de examinare a obiectului din 11.08.2014, în cadrul căruia s-a examinat informația cu privire la starea de vulnerabilitate a victimei Topală Vera și s-a constatat faptul de vulnerabilitate a victimei (f.d. 183-186, vol. I), însă aceste probe nu dovedesc poziția de vulnerabilitate a lui Topală, ultima în cadrul ședinței de judecată a menționat că în perioada respectivă nu era angajată în câmpul muncii, însă era ajutată financiar de către mama sa, care se află peste hotarele RM și concubinul său care lucra la Moscova, iar Oprea nu cunoștea despre situația sa financiară;

- instanța de fond corect a stabilit că nu a fost probat faptul că starea de vulnerabilitate a victimelor ar fi fost cunoscută de inculpat și prin urmare, ținând cont de materialul probator administrat, apărarea că instanța de fond corect a ajuns la concluzia că acțiunile lui Oprea Gheorghe urmează a fi încadrate în baza art. 220 alin. (2) lit. a) și c) Cod penal.

6. Pe marginea recursurilor declarate, procurorul a prezentat referință, prin care a pledat pentru respingerea argumentelor invocate în recursuri, ca fiind neîntemeiate.

7. Judecând recursurile ordinare, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acestea urmează a fi admise, cu casarea deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei la rejudecare.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și conform art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a

pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

Statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel la adoptarea soluției expuse pe larg în pct. 4.1. al prezentei decizii, nu a respectat întocmai prevederile legale enunțate supra, interpretându-le eronat.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs și astfel, instanța de recurs luând în considerație argumentele invocate de recurent și constatând că instanța de apel a interpretat eronat prevederile legale la judecarea cauzei penale și la adoptarea soluției sale, urmează a se expune asupra erorilor admise.

În primul rând, Colegiul penal lărgit menționează că, conform actului de învinuire, acțiunile lui Oprea Gheorghe au fost calificate în baza art. 165 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, pentru faptul că „... *Oprea Gheorghe, în perioada de timp iunie 2013, aflând-se pe teritoriul Republicii Moldova, acționând împreună și prin înțelegere prealabilă cu Romandaș Eugenia și Diaconu Tatiana, care se aflau în Cipru de Nord și persoane nestabilite de către organul de urmărire penală, urmărind scopul exploatarea sexuală comerciale a persoanei, împărțind între ei rolurile, prin abuz de poziție de vulnerabilitate manifestată prin situația precară din punct de vedere al supraviețuirii sociale (starea socială, materială și familială grea, și lipsa surselor financiare de întreținere), le-au recrutat pe cetățencele Republicii Moldova, Bivol Carolina și Topală Vera, cu consimțământul acestora.*

În continuare, Oprea Gheorghe, întru realizarea intențiilor infracționale, acționând împreună și prin înțelegere prealabilă cu Romandaș Eugenia și Diaconu Tatiana, conform rolului atribuit, a organizat transportarea victimei Bivol Carolina, la locul de destinație, perfectându-i din cont propriu pașaport de uz extern pe numele acesteia.

Ulterior, la 19.06.2013, Oprea Gheorghe acționând în continuare împreună și prin înțelegere prealabilă cu Romandaș Eugenia și Diaconu Tatiana și alte persoane

nestabilite de către organul de urmărire penală, în scopul realizării intențiilor infracționale, a organizat transportarea lui Topală Vera și Bivol Carolina spre Aeroportul din or. Odessa, Ucraina, de unde ambele urmau să zboare spre Cipru, însă din motive independente de voința făptuitorului, acțiunile prejudiciabile nu au fost realizate, deoarece ajungând la frontiera de stat și fiind atenționați de poliția de frontieră, cu privire la posibila traficare în scop de exploatare sexuală, Topală Vera și Bivol Carolina s-au speriat și au renunțat la plecare, revenind în mun. Chișinău.”

În urma judecării cauzei în prima instanță, instanța de judecată a ajuns la concluzia că vinovăția lui Oprea Gheorghe în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. b), d) Cod penal nu a fost demonstrată în ședința de judecată și, ca urmare, a dispus că acțiunile inculpatului urmează a fi reîncadrate în baza art. 220 alin. (2) lit. a) și c) Cod penal și anume, *proxenetismul, adică îndemnul sau determinarea la prostituție ori înlesnirea practicării prostituției, ori tragerea de foloase de pe urma practicării prostituției de către o altă persoană, dacă fapta nu întrunește elementele traficului de ființe umane, săvârșite asupra a două sau mai multor persoane, de două sau mai multe persoane,* fără a constata în acțiunile inculpatului fapta ca fiind dovedită, conform art. 394 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a decis de a casa soluția instanței de fond, pronunțând o nouă hotărâre, prin care Oprea Gheorghe a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 165 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, constatând că: *„inculpatul Oprea Gheorghe în perioada de timp iunie 2013, aflându-se pe teritoriul Republicii Moldova, acționând împreună și prin înțelegere prealabilă cu Romandaș Eugenia și Diaconu Tatiana care se aflau în Cipru de Nord și alte persoane nestabilite de către organul de urmărire penală, urmărind scopul exploatării sexuale comerciale a persoanei, împărțind între ei rolurile, prin abuz de poziție de vulnerabilitate manifestată prin situația precară din punct de vedere al supraviețuirii sociale (starea socială, materială și familială grea, și lipsa surselor financiare de întreținere), le-au recrutat pe cetățencele Republicii Moldova, Bivol Carolina și Topală Vera, cu consimțământul acestora.*

În continuare, Oprea Gheorghe, întru realizarea intențiilor infracționale, acționând împreună și prin înțelegere prealabilă cu Romandaș Eugenia și Diaconu Tatiana, conform rolului atribuit, a organizat transportarea victimei Bivol Carolina, la locul de destinație, perfectându-i din cont propriu pașaport de uz extern pe numele acesteia.

Ulterior, la 19.06.2013, Oprea Gheorghe acționând în continuare împreună și prin înțelegere prealabilă cu Romandaș Eugenia și Diaconu Tatiana și alte persoane nestabilite de către organul de urmărire penală, în scopul realizării intențiilor infracționale, a organizat transportarea lui Topală Vera și Bivol Carolina spre Aeroportul din or. Odessa, Ucraina, de unde ambele urmau să zboare spre Cipru. Însă, din motive independente de voința făptuitorului, acțiunile prejudiciabile nu au fost realizate, deoarece ajungând la frontiera de stat și fiind atenționați de poliția de

frontieră, cu privire la posibila traficare în scop de exploatare sexuală, Topală Vera și Bivol Carolina s-au speriat și au renunțat la plecare, revenind în mun. Chișinău”.

Reieșind din partea constatatoare a deciziei recurate în coraport cu actul de învinuire, susținut de către instanța de apel, Colegiul reține că, judecarea cauzei în cea de-a doua instanță, a avut loc potrivit regulilor generale aplicate pentru prima instanță, respectiv, odată ce instanța de apel a pronunțat o nouă hotărâre de condamnare, la adoptarea acesteia urma a lua în considerație prevederile art. 389 Cod de procedură penală, ceea ce în cauză lipsește.

Prin urmare, la judecarea cauzei instanța de apel a omis faptul că, actul de învinuire a fost înaintat în privința lui Oprea Gheorghe, inculpatul supus judecării și a lui Ceachir Denis, Borova Maria și Tataru Dorina (f.d. 231-234, vol. IV), în privința cărora cauza a fost disjungată la faza de judecare în prima instanță, deoarece, cei din urmă au solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată conform art. 364¹ Cod de procedură penală.

Or, instanța de apel stabilind în fapta inculpatului prezența elementelor infracțiunii prevăzute la art. 165 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, acțiunile acestuia au fost constatate ca fiind săvârșite împreună cu Romandaș Eugenia și Diaconu Tatiana, asupra părților vătămate Bivol Carolina și Topală Vera.

Respectiv, Colegiul lărgit consideră că, instanța de apel a depășit limitele învinuirii, incluzând și numele altor două persoane, Romandaș Eugenia și Diaconu Tatiana, care au contribuit la săvârșirea infracțiunii împreună cu Oprea Gheorghe, fără a lua în considerație că, în cadrul urmăririi penale, prin ordonanța din 17.01.2015, s-a dispus disjungerea în parte a unui proces penal separat cu nr. 2015515007 în privința lui Romandaș Eugenia, Diaconu Tatiana și altor persoane nestabilite de organul de urmărire penală pe faptul săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (3) lit. a) Cod penal (f.d. 192, vol. IV).

Astfel, instanța ține să precizeze că, judecând cauza penală instanța de apel a omis faptul că, dacă cauza în privința mai multor învinuiți este disjunsă într-o procedură separată, în sentință se indică despre săvârșirea infracțiunii de către inculpat împreună cu alte persoane, fără precizarea numelui și prenumelui lor, în caz contrar, prin includerea unor nume și prenume a persoanelor se încalcă unul din cele mai importante principii prezente într-un proces echitabil și anume, prezumția nevinovăției, or, persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu-i va fi dovedită, în modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale, și nu va fi constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă.

Colegiul menționează că, abordarea instanței de apel este una incorectă și contrară prevederilor art. 394 alin. (1) pct. 1) și 5) Cod de procedură penală, deoarece partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei

criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii și ca ulterior, să fie oferită o încadrare juridică corectă a acțiunilor inculpatului și motivele pentru modificarea învinuirii în cazul în care a avut loc modificarea.

Situația descrisă mai sus servește drept temei pentru casarea hotărârii și nu poate fi corectată în recurs, ceea ce echivalează cu nesoluționarea fondului cauzei. Eroarea comisă nu oferă posibilitatea instanței de recurs de a trage concluzii privitor la corectitudinea soluției adoptate de către instanța de apel.

La o nouă judecare a cauzei, este necesar a se ține cont că una din condițiile adoptării unei sentințe legale este corespunderea părții descriptive a ei cu circumstanțele constatate în ședința de judecată, iar la întocmirea ei, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală potrivit cărora, instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată. Această prevedere se referă și la adoptarea deciziei de către instanța de apel.

Totodată, la o nouă judecare, instanța urmează să dea o apreciere cuvenită actului de învinuire și să-l examineze în coraport cu încadrarea juridică oferită de către organul de urmărire penală.

În al doilea rând, verificând și analizând *per ansamblu* decizia instanței de apel, raportat la criticele recurențelor, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel la adoptarea soluției nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigențele legii procesual-penale în partea motivării hotărârii.

Potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, chiar dacă dispozițiile art. 6 paragraful 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale impun instanțelor naționale să-și motiveze deciziile (*a se vedea în acest sens cauza Boldea vs. România*), această obligație nu presupune existența unor răspunsuri detaliate la fiecare problemă ridicată, fiind suficient să fie examinate în mod real problemele esențiale care au fost supuse spre judecată instanței, iar în considerentele hotărârii trebuie să se regăsească argumentele care au stat la baza pronunțării acesteia.

În continuarea aceluiași gând, Curtea Europeană a consemnat în repetate rânduri că, la judecarea cauzei de către instanța de apel și la adoptarea deciziei, aceasta nu se poate limita la preluarea totală sau parțială a motivării formulate de instanța de fond, ci trebuie să analizeze din nou cauza, în fapt și în drept, și să răspundă argumentat la criticile și mijloacele de apărare invocate de părți, or, doar astfel se demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul examinării acestei cauze penale.

Față de cele ce preced, Colegiul reiterează că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat și

vizavi de problemele ce le ridică aceștia. Prin alte cuvinte, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, în decizia adoptată trebuia să expună concluzia generală pe marginea apelurilor, precum și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea criticilor invocate de procuror și avocați, analizând probele și indicând expres care sunt motivele respingerii unora și aprecierii critice a altora.

Astfel, simpla motivare a instanței de apel precum că, probele demonstrează cu certitudine vina inculpatului, instanța de recurs o apreciază ca fiind insuficientă și nejustificată întru menținerea soluției instanței de fond, or, potrivit art. 93 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură penală, probele sunt elemente de fapt dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei și în calitate de probe în procesul penal se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: 1) declarațiile bănuțului, învinuțului, inculpatului, ale părții vătămăte, părții civile, părții civilmente responsabile, martorului; 2) raportul de expertiză, etc.

Conform art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, toate probele administrate în cauza penală vor fi verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective, iar în conformitate cu art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Având la bază raționamentele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel la examinarea cauzei nu a cercetat probele prezentate de către partea acuzării și partea apărării sub toate aspectele, nu le-a verificat și analizat prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării acestora și nu și-a motivat soluția adoptată, de asemenea instanța de apel nu a făcut o analiză minuțioasă a chestiunilor de fapt criticate de părți și astfel nu a soluționat fondul apelului declarat.

În contextul dat, se specifică că pentru corectitudinea judecării prezentei cauze este important de a analiza minuțios toate probele acumulate în dosar, întrucât aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, iar justa apreciere contribuie la elucidarea adevărului și la echitatea procedurii desfășurate pentru toate părțile la proces, or, în decizia instanței de apel lipsește analiza și aprecierea probelor.

În atare circumstanțe, se relevă că au fost încălcate prevederile art. 394 alin.(1) pct. 2) Cod de procedură penală, unde este stipulat expres că, partea descriptivă a

hotărârii de condamnare trebuie să cuprindă probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe.

Rezumând cele menționate supra, Colegiul penal lărgit constată că, decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea cauzei în instanța de apel pentru rejudecare în alt complet de judecată, iar la rejudecarea cauzei instanța urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt ale cauzei și să țină cont de cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze probele administrate și examinate în instanța de fond, să le dea o apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlătore omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de avocații Dorian Pîcălău și Vadim Ciobanu în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2019, în cauza penală în privința lui Oprea Gheorghe și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia pronunțată integral la 10 decembrie 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Maria Ghervas

Dumitru Mardari